

Obhajoba obhájcem v hlavním líčení

Abstrakt

Tématem předložené diplomové práce je obhajoba obhájcem, a to se zvláštním důrazem na obhajobu v průběhu hlavního líčení. Hlavní líčení, jak už jeho název napovídá, zastává v trestním procesu stěžejní roli a obhájce má na jeho průběh zcela zásadní vliv. V hlavním líčení probíhá v nejvyšší míře dokazování a strana obhajoby zde disponuje nejširšími právy a možnostmi, jak jeho průběh ovlivnit. Při uplatňování těchto práv obhajoby pak zastává obhájce zcela nezastupitelnou roli a v důsledku má tak podstatný vliv na rozhodování o vině a trestu. Cílem práce je zanalyzovat právní úpravu týkající se, jak práva na obhajobu, tak i samotné obhajoby v hlavním líčení a poskytnout ucelený přehled veškerých práv obhajoby a nejvhodnějších způsobů, jak mají být obhájcem uplatňovány v průběhu hlavního líčení. Předložená diplomová práce si tak klade za cíl zhodnotit současnou právní úpravu a na základě toho činit návrhy pro možnou budoucí novelizaci. Tato práce se také průběžně věnuje také reflexi změn, které trestní právo provedenými novelami zaznamenalo, a to v kontextu jak judikatury, tak i názorů odborné veřejnosti. Toto následně vede k závěrečným úvahám týkajících se možnosti rozšíření některých práv obhajoby, případně vyjasnění určitých nejasností, které vznikají v důsledku nově zaváděných trestněprávních institutů.

Úvodní kapitola má za cíl přehledně představit samotné právo na obhajobu, a to prostřednictvím jeho stěžejních složek. Zároveň je tento prostor využit ke stručným úvahám týkajících se praktického nakládání s právy a povinnostmi, kterými na základě obecného práva na obhajobu obviněný disponuje.

Na toto navazující druhá kapitola se věnuje zastoupení obviněného v trestním řízení. Podrobně jsou zde popsány druhy zastoupení obviněného v trestním řízení. Předně je tedy rozebrána volba obhájce obviněným, s důrazem na ústavní ochranu této volby. Alternativně je pak rozebíráno zastoupení obviněného na základě rozhodnutí soudu včetně důvodů, proč je k takovému kroku přistupováno. Zvláštní pozornost je věnována ochraně zájmů obviněného v podobě institutu nutné obhajoby, jakožto jedné ze záruk spravedlivého procesu. Ochrana znevýhodněných obviněných je dále akcentována v části věnující se tématu bezplatné obhajoby. Kapitulu pak uzavírá problematika zmocněnce obviněné právnické osoby, které je tématu zastoupení obviněného velmi blízké.

Jelikož nelze poskytnout komplexní přehled o právech obhajoby bez rozboru osoby samotného obhájce, je tomuto věnována třetí kapitola této práce. Nachází se zde obecný popis práv a povinností advokáta v trestním řízení. Důraz je přitom věnován jeho povinnostem vůči klientovi, tj. obviněnému. Zároveň jsou v této kapitole rozebírány praktické otázky týkající se plurality obhájců a jejich spolupráce na obhajobě, jakož i otázky týkající se zastoupení více spoluobviněných.

Ve čtvrté kapitole je poskytnut ucelený přehled práv a povinností obhajoby v hlavním líčení. Zvláštní pozornost je přitom věnována roli obhájce a úkonům, které činí jak vůči obžalovanému, tak i vůči ostatním stranám v hlavním líčení. Kapitola je koncipována chronologicky a postupně je tedy analyzován počátek hlavního líčení, dále prováděné dokazování, a nakonec závěr hlavního líčení a eventuální podání opravného prostředku obhajobou. V dané kapitole jsou detailně popisovány způsoby, jak by měl obhájce v průběhu hlavního líčení postupovat, jak by měl obžalovaného připravovat na jednotlivé fáze hlavního líčení a jaké okolnosti by měl obhájce brát v potaz při přípravě taktiky obhajoby.

V návaznosti na detailně zkoumanou problematiku obhajoby obhájcem jsou v závěrečné kapitole představeny úvahy *de lege ferenda*. Tyto úvahy reagují na nedostatky, kterými současná právní úprava obhajoby dle autora práce trpí, případně tyto úvahy zohledňují zahraniční právní úpravu, která by mohla být inspirací pro český právní řád. Společným motivem daných úvah je pak posílení pozice obhajoby v hlavním líčení i mimo něj, případně úprava nově zavedených institutů, jakým je například prohlášení viny obžalovaným.

V úplném závěru se práce věnuje shrnutí zásadních bodů a na základě získaných poznatků a celkového zhodnocení jsou představeny závěry, které mají za cíl představit některé navrhované změny týkající se tématu obhajoby obhájcem, jakož i finální zhodnocení současné právní úpravy.

Klíčová slova: Hlavní líčení, Obhájce, Obviněný